

**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ХАЛЫҚ БИЛИМЛЕНДИРИҮ МИНИСТРЛИГИ**

Әжинияз атындағы

Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты

**«ОҚЫҮ ОРЫНЛАРЫНДА ДӨРЕТИҮШИЛИК
ОРТАЛЫҚТЫ ЖЕТИЛИСТИРИҮ:
ПРОБЛЕМАЛАР ХӘМ ШЕШИМЛЕР»**

атамасындағы

**Республикалық илимий-әмелий конференция
МАТЕРИАЛЛАРЫ**

МАТЕРИАЛЫ

**Республиканской научно-практической конференции
«ФОРМИРОВАНИЕ ТВОРЧЕСКОЙ СРЕДЫ В
УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ: ПРОБЛЕМЫ И ИХ
РЕШЕНИЯ»**

Нөкис-2009

дүниә». «Ана» тағы басқа қосықтары арқалы поэзиямызды, әсіресе, лирика жанрын идеялық-көркемдік жақтан әлдебір жетілдірді.

Шайыр болып өмір кешіріну оңай дейсен бе, қарағым,

Аузыңда болыу бұл өз сөздігің барлық жараның деп шайырдың өзі айтқандай Төлеген шайыршылықтың міндетін де, мәртебесін де айқын түсінген, анық таныған еді. Сондықтан оның қосықтарында мапаттық, шауқым- суретшілік, лирикаға үш қайнаса сарнасы қосылмайтуғын әлжуаз қатарлар ұлыма ұшыраспайды десек қателеспейміз.

Т.Айбергенов лирикасында көтеріңкі рух, адамгершілік қасиеттер шебер сууреттеледі.

Бір жетсе, менің әжемім жетеді,

Адам қолы жасаған ұяттардан,

Себебі пысықлыққа пысықпайды,

Мендегі қуатты арман.

Шайыр жаны пейішшілдіктен, бүгінгі ғана ойлайтуғын күнделікті гүйбей тіршіліктен басқа өрісте, анағұрлым биікте. Бірақ адамгершіліктен, ардан безендер қалдықты да, аламышықты да гөйде жер менен жекесі етіп кетеді. Шайыр жаны міне, ұсыған күйінеді, гүйзеледі.

Шайыр сырлы өзін лирикадан баслап табиғат, мұхаббат, азаматтық мауаз сыяқты хәр қыйлы темаларда қалам тербеткен. Оның поэзиясының географиялық кеңілігі де оғалда кен. Әміне, Арал бойларынан баслап, Маңғыстау минарларына бір тоқталып, Атыраудың айдыны, ақ ерке Жайығы, Сарықандың қолы, салқын самалы, жер жәннаты – Жетісуу, Шығыстағы Алтай таулары менен Семей дияры, түрліктің үлбірдеген ақ пахтасы менен Ташкент, ескі Самарқанд – бәрі де шайыр қаламынан жыр болып топталған.

Оның өлмес шығармалары арқалы шайыр халықтар дослығын, туысқандығын терең тебіреніске пенен, аса шеберлік пенен жырлап өтті.

Төлегеннің шайырлық лабораториясына үнілген адам оның қосықтарында үнілмей қиятырған өзекті тема – тууылған жер темасы екенлігін айқын сезеді. Қарақалпақстанның келбетін, басқа жерлерге ұқсамайтуғын өзгеше табиғатын биз оның қосықтарынан танып білеміз, сүйсініп оқымыз. Шайырдың шайырлық мифрасы менен толығырақ танысқан оқышы оны Қарақалпақстан темасына жазатуғын қазақ шайыры деп бақалар еді. Уақында Лермонтов –Кавказды, Пушкин Қырымды жырлаған деп таңлана ядладық. Әлбетте, қарақалпақ жері Қырым да, Кавказ да емес, деген менен Төлегеннің жырларында, Әміне мен Арал дүркімдерінде тууған жердің хәр тасы, хәр қолы сайрап та, сойлеп те тұрғандай туылады.

Еле есімде, 1966 жылы Алматыда өткен бір поэзия көпесінде өзге шайырлар менен бір қатарда Төлеген Айбергенов та өз қосықтарынан оқыды. Алды том-том кітаптар шығарып, Қазақстанға атлары белгілі болған, өздерін поэзия туыстары деп жүрген шайырлар арасында қара торы жігіт бүйіра шапшырын саусақтарыменен кейін ысырып қойып, аздап қарлығыңқырап шығатуғын даусы менен қосықтарын ядқа оқығанда, зал сипідей тынды. Шайырды 1964 жылдан берлі білетуғын және қатнасын тұратуғын болғандықтан, қайтер екен дегендей залға қарадым. Геудемді бір тұрап мақтаным сезімі бийлеп алды.

Суу алған сайда әжемнің,

Сыргасы қалған Кегейлі,

Сырласы қалған Кегейлі,

Мұңдасы қалған Кегейлі,- деп шайыр әруақланып кетсе керек. Менің жанымда отырғандар «Кегейлі» деген сөзді бұрын естігенен болыулары мүмкін, ямаса бұндай шайырды периферияға ағып бізге қаймағандай болды ма, «Кегейлі айтқан тұр го!» «Кегейлінің жігіті болды го! қандай тамаша өлең!» деп таңданысын қалды. –Мен оларға «Кегейлі емес (Кегейлі Алматы облысындағы район), Кегейлі екенлігін, Қарақалпақстанда

Кегейлі деген район, жер бар екенлігін, ал Төлеген Айбергеновтың Қарақалпақстанда тууып өскенлігін зорға дегенде түсіндіргендей болдым.

Шайырдың «Кегейлі дәптерінен» басланатуғын, тууылған үлке табиғаты менен тарихын қатар қойып сууретлейтуғын «Барсақелмес», «Үстірт», «Қарауымбет», «Арал тоқындары», «Әмудария хакқында қосықтар» ең ақыры, Боршнтауға шекемгі дүркімдері қарақалпақ оқышыларына жақсы таныс. Пайтахтымыз Нөкістен баслап, Тақиятае, Қоңырат, Мойнақ тағы басқа қалалар да шайыр жырларынан гүл топыламындағы сулу дәстелей өз орнын тапқан.

Мен барда әрманлап қал,

әсеплап қал,

Балқасын бауырыңдағы

баспадақлар

Суу қылып мойыныңды

Мойнақ жақтап,

Бір гөзде ұшар еді ау

қасқалдақлар, -деген қатарлардан бұны айқын қориге болады.

Қарауымбетке шайыр сол алпысыншы жылдардың өзінде ақ жыр арнағаны мәлім.

Өткен, шайыр Төлеген тірі болғанда, Қарауымбетіне әлденеше келіп, бүгінгі ұлды мийнетті, енді ғана илгерілеп атырған мақанды, рауажланған өндірісті аралап, баладай қуанаар еді, тағы да қосық қатарларын тоғип салар еді.

Сендегі жалғыз арпалыс,

Туудырмақта қанша әрман.

Жағанда өскен нар қамыс,

Хәммесі маған сөз шалған, - деген қатарлар Аралдың бұннан 40-45 жылдар бұрынғы қоршисын, сыбығы шалып тұрған нар қамыстарын көз алдына келтіреді, терең тебіреніске шоғылдырады. Қосықтың қудиреті деген ұсы емес пе?!

Хәр бір талантлы шайыр өзінің қудиретін алды менен өзі сезіп біледі. Төлеген Айбергенов та қазақ поэзиясындағы орнын, талант өлшемін анық таныған, өзі хеш кімге ұсымауын, қазақ лирикасына мазмұн, көркемдік жақтан өзінің жол менен келуін әрманлаған, сол әрманына қулығына ұмтылған талант еді.

Хакыйқый шайырын, аяулы перзентін тууған елі ұмытпайды. Төлегеннің өзі оқыған мектебіне оның ісмі берілді. Ол жерде поэзия кешелері, мұшайралар өткеріліп тұрылады.

Жоллар, жоллар, мени алыс апарыңдар,

Апарыңдар, ұзаққа сапарым бар,- деп шайырдың өзі айтқандай оның поэзиядағы сапары ұзақ мәнзилдерге кететуғын, аулақтан аулаққа жалғасатуғын санар. Оның поэзиялық дәретелерінен халқымыз еле де ұзақ сусылданады, оның өлмес шығармалары арқалы халдылық пенен нақлыққа, азаматтыққа, тууған жерге деген сүйіспеншілікке үйрене береді.

БАДИИЙ АСАР ТАХЛИЛИ ОРҚАЛИ ҰҚУВЧИЛАР ИЖОДИЙ ТАФАККУРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШИ

С.Маткупов - ф.ф.н.

ИДНИ Ұзбек адабиети кафедраси

Хәр қандай жанрдағы бадий асарни тахлил қилши унинг вокаларини билши ва айтиб беришдангинна иборат эмас. Адабиётшунос олим, профессор Б.Саримсоков табири билан айтганда "Бадий асарини бадийлигини бахолаганда, дастлаб унинг мазмунидаги, яъни вокаий мохиятига, кейин шу мохиятинин сўз орқали ифодаланши даражасига қаратиш зарур. Бадийликнинг мохияти бадий асарини мазмуний жиҳатда яширинган бўлиб, унинг ифодаланши ёки тасвирланши тарзи ва даражаси асарини шаклида

мужассамлашгандир. Демак, бадий асарнинг мазмуни ҳамда шакли бадийликнинг икки канотидир" [Саримсоқов: 5-6].

Шу маънода, адабий таълимда ўқувчиларни тахлил қилинаётган асар руҳиятини аниқ ҳис қилиши ва ундаги образлар талқини ва тақдирини чуқур идрок этишига ўргатиш лозим. Шундагина уларда муайян асар мазмуни-моҳияти, бадий хусусияти ва тарбиявий аҳамияти ҳақида фикр-мулоҳаза юритиш малакаси шаклланади.

Таъкидлаш керакки, бутунги кунда таълим соҳасидаги янгиланишлар адабиёт ўқитиш мазмунига янгича мазмун қасб этди. Бу ўз навбатида узлуксиз таълим тизимининг барча бўғинларида адабиёт дастурлари ва дарсликларига тегишли ўзгартиришлар киритиш, уларнинг янги авлодини яратиш заруриятини юзата келтирди. Дастур ва дарсликларда ўқувчи ва талабаларнинг мустакил ишларига алоҳида аҳамият қаратилади. Зеро, мустакил ишлар нафақат ўқувчи, балки ўқитувчи учун ҳам жуда муҳим таълим – тарбиявий вазифани бажаради. Айтиш мумкинки, мустакил ишларни тўғри ташкил қилмасдан туриб, таълим тараққиётига эришиб бўлмайди. Бу нарса, айниқса, адабиёт дарслари учун шохоятда муҳимлар.

Мустакил таълим машғулотлари ўқувчиларни бадий асар тахлили, ижодкорнинг поэтик маҳорати, образлар тизими, қаҳрамонларнинг характер – хусусиятлари каби адабий-назарий тушунчалар билан таъинитириб қолмасдан, уларни мустакил мулоҳаза юритиш, асар тахлили довомида тегишли хулосалар чиқариш малакаларини шакллантирган ҳолда тафаккурларининг кенгайишида ижобий самара беради. Негаки, ўқувчи мустакил таълим ишларини бажаришда ўрганилаётган асар ва у ҳақда дарсликда берилган назарий материал юзасидан мустакил мулоҳаза юритади, шахсий фикрларини баён этади, имкон қадар бошқа манбаларга muroжаат қилади. Даре жараёнида бошқалардан кўра кўпроқ маълумот беришга, асар сир-симоатлари хусусида тахлил хулосаларини умумлаштириб шахсий мулоҳазаларини баён этишга интилади. Шу тариқа ўқувчи томонидан мустакил равишда ўзлаштирилган билим ва тушунчалар ўқувчи хотирасидан мустаккам жой эгаллайди.

Адабиёт дарслари олдидаги энг асосий вазифа бу ўрганилаётган бадий асарни чуқур тахлил қилишдир. Негаки, ўқувчи ва талабалар ўқган асарини сир-асорини яхши идрок этолганига уларда юлтобга, адабиётга инсбатан ўзига ҳос қизиқиш шаклланади. Ўқувчи бадий асардан янгиллик кашф этиб, ўзини хайратга солган тасвирий унсурларнинг назарий хусусиятларини билса, ҳаётий ва бадий ҳақиқатларни чуқур идрок этиб, тахлил қилиш малакасини эгалласа у чинакам китобхонга айланади. Чунки, бирор асарни ўқиш, уни тахлил қилиш жараёнида олган таассуротлар ўқувчининг бошқа асарларни ҳам ўқишга ундайди. Бадий асар тахлили ўқувчиларнинг интелектуал салоҳиятини юксалтириб, ижодкорлик қобилиятини оширади.

Ҳар қандай бадий асарда ижодкор ўз эстетик идеясини маълум бадий қонуниятлар асосида тасвирлаб, инфодаломқчи бўлган фикрини ўзига ҳос услуб ва маҳорат билан аке эттиради. Бу нарса насрий асарларда ўзувчилар томонидан яратилган қаҳрамонлар ҳаёти ва ҳатти-ҳаракати орқали тасвирланса, шеърятда лирик қаҳрамон тасвири орқали шонрининг қалб ҳақиқати ҳар хил усул ва тасвирлар орқали бадий талқин этилади. Шу ўринда яна бир таъкидланадиган нарса шунки, ҳар қандай бадий асар қаҳрамони фаолиятидан китобхон ўзининг бирон бир фазилат ёки иллатларини англаши, муайян давр гоъларига жавоб топа олиши лозим, шундагина у ўша қаҳрамон тақдир ва талқинига бефарқ қарай олмайди. Негаки, ҳар қандай бадий асар ҳам аниқ бир ҳаёт ҳақиқатини рўёбга чиқариш учун хизмат қилади. Бунда ижодкорнинг истеъдоди, маҳорати ва матонати энг муҳим аҳамият касб этади. Зеро, "Истеъдод-мураккаб ижтимоий муҳит. Истеъдод-ўқувчининг ижодий қувлари комплекс ва унинг ижод қилиш иштиёқи, шунга лаёқати, қобилияти" [Бобоев: 63]. Шунинг учун ҳам истеъдоди юксак ижодкорлар асарларида бадийликнинг гўзал намунаси яққол аке этиб туради. Бу нарсаларни ўқувчилар аниқ идрок этишлари учун, албатта, уларни бадий асарларни тахлил қилиш, асарининг гоъвий-бадий хусусиятларини чуқур ўрганишига йўналтириш лозим. Зеро, адабиёт ўқитиш ва бадий асарларни ўргатишда тарбиявий

масалаларга асосий эътибор қаратилади. Бу эса таълим жараёнининг маънавий-ахлоқий ҳамда адабий-эстетик тарбия билан узвий боғлиқлигини билдиради. Чунки, бадий асар тахлили орқали кашф этилган сўз санъатининг сеҳр-жовибаси ва ҳис қилинган, идрок этилган гўзаллик ўқувчиларнинг фақат маънавиятига эмас, балки уларнинг ижодий тафаккуринга ҳам ижобий таъсир кўрсатади, дунёқараётининг кенгайишига хизмат қилади.

Адабиётлар

1. Саримсоқов Б. Бадийлик асослари ва мезонлари. -Т.: Фан, 2004.
2. Бобоев Т. Адабиётшунослик асослари. -Т.: Ўзбекистон, 2002.

ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ЗАМОНАВИЙ ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯНИ ЖОРИЙ ЭТИШДА ОЛИЙ МАКТАБ ЎҚИТУВЧИСИНИНГ ФАОЛИЯТИ

Ё.Мадримова, ИДНИ ўзбек адабиёти кафедраси ассистенти

"Кадрлар тайёрлаш миқдорий дастури асосида олий таълимнинг асосий вазифалари белгиланган бўлиши билан, Олий таълимнинг энг муҳим вазифаларидан бири замонавий ўқув дастурлари асосида юқори натижални ўқитиш ва малакали кадрлар тайёрлашни таъминлаш масъулиятидир. Олий таълимни ислоҳ қилишнинг ҳозирги босқичи олий таълим мактаби ўқитувчисининг вазифасини ҳам ўзгартиради.

Олий таълим жараёнини замонавийлаштириш учун, аввало, олий таълим ўқитувчисининг фикри, дунё қараши ва даре олиб бориши услублари ҳам ўзгартириш шарт.

Ҳозирги кунда олий мактаб ўқитувчиси қандай даре олиб бориши керак? Қандай иш олиб боришганда талабалар фан билимларини мустаккам ўзлаштира олади деган саволларга жавоб излашга тўғри келади.

Шундан келиб чиққан ҳолда қуйилган масалаларга тўхталиб ўтмоқчимиз.

1. Ўқув жараёни самарадорлигини таъминловчи педагогик малакани шакллантириш
2. Ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларни энглаб этишга қаратилган янги профессионал фикрларни юзата келтириш.
3. Педагогик билимлар тизимини ўқитувчининг фаолияти методологик асоси сифатида эгаллаб олиш
4. Ўқитиш технологияси ўқувчилар профессионал фаолиятига, энг яқин методлар сифатида ўзгартириш.¹

Олий мактаб ўқитувчисида муҳассам бўладиган фаолият турлари унинг педагогик маҳоратини белгилаб беради. Асосий биз таъкидлаб ўтмоқчи бўлган нукта-бу олий мактаб ўқитувчисидаги ўқув педагогик фаолият. Бу фаолият олий мактабда назарий ва амалий тартибда олиб борилади. Кўпинча, олий мактабда назарий маълумот маъруза орқали етказилади. Бунда, ўқитувчи фан бўйича маълумотларни етказибгина қолмасдан шу фаннинг янги ва очилмаган қирраларини баён қилиши керак. Янги ва очилмаган қирраларни топиш, исловини учун маъсуе методлар асосида вазифаларни белгилаб беришнинг лозим. Талабаларни илмий-тадқиқот ишларини олиб боришга қизиқтириш ва ундаш керак. Ҳаммамизга маълумки, илмий-тадқиқот ишларининг энг қаттиқ бир бўлаги илмий мақолалардир. Шунинг учун олий мактаб ўқитувчиси, аввало, фан бўйича илмий мақолани ўқиб, фикр-мулоҳаза билдиришига ундаги ижобий жиҳатларни таққидий ўринларни ажрата олишда талабага педогогик ёрдам бериш ўринли бўлади. Бунинг учун олий мактаб ўқитувчисида юксак маҳорат талаб қилади.

¹ Ахмеджонидова Н.Н. "Педагогик технология ва педагогик маҳорат". Тошкент-2003 йил 4-бет.

Усенова В., Раева Р. Пословицы и поговорки - как средство выражения национальной культуры.....	76
Калимбетов Б. Современные тенденции в методике преподавания иностранных языков.....	77
Худайбергенов А., Койшекенова Т. Функционально-направленное обучение грамматике английского языка - эффективный способ формирования коммуникативной компетенции.....	79
Кочанов К., Абдигураев Г. О создании и использовании нового типа частотно-тематического каракалпакско-русского словаря.....	80
Кочанов К., Генжебаева Г. О необходимости обучения учащихся и студентов деловым бумагам.....	82
Назарова Г., Халмуратов Т. Приносные второстепенные члены предложения.....	83
Шамуратова З. Метод сопоставительного анализа текстов перевода при обучении студентов-филологов.....	84
Кочанова Г. Хэзирги каракалпак тилиндеги калькалау усини аркалы жасалган юридикалык терминлер.....	87
Абдуллаева Р. Воспитательные элементы при изучении русского языка на неязыковых факультетах.....	88
Джаббарбергенова Г., Халмуратов Т. Инфинитив в роли второстепенных членов предложения (на материале романа Л.Н. Толстого «Война и мир»).....	89
Шерибаев Е. Проблема обучения русского языка в каракалпакских классах.....	90
Джигемуратова Н., Орымбетова Н. Игра - как средство обучения.....	92
Наметова М., Утебергенова Д. Проблема языкового литературного образования в академических лицеях и колледжах.....	93
Бекмуратова Р., Калимбетова К. Новое и малоизвестное в английском синтаксисе.....	94
Курбаннизова С., Салатдинова Н. Обучение иностранному языку через инновационные технологии (методы технологии развития критического мышления).....	96
Кисова А., Ыкласов У. Использование ситуаций - одно из действенных средств повышения эффективности в обучении иностранному языку.....	97
Алтамбергенова Р. Учебные игры на уроках английского языка.....	98
Джуманазарова Х., Бекмуратова А. Некоторые трудности в обучении иностранным языкам.....	100
Койшекенова Т., Ешиниязова Т. Письменная речь - как творческая деятельность, в форме описания, повествования и аргументации на начальном этапе обучения английскому языку.....	102
Куртебаева Н., Уразбаева Д. Обучение иноязычному произношению на коммуникативной основе.....	104
Хамидов Н., Даулетбаева Р. Немец тилинде рэуншлердиң жасальгындығы өзгешеликлер.....	105
Наринабаева А. Немец тилинде бийкарлауы элементлердиң колланылыуы.....	107
Байниязова С. Диалгетикалык валеңлик хэм она тил үйренүүде колланыу хакында.....	108
Сейтова Г. Тексты для чтения на начальном этапе обучения иностранному языку.....	110
Отарбаева Р., Халмуратова С. Типы сингет в разноразличных языках.....	111
Мамбетмуратова М. Каракалпак тилини түсиндириме созинди кеп мизини созлерди берүү мәселеси.....	112
Хужанизов Э. Тафаккур тарзи - суз биримасини шаклантывучи омия.....	113
Курбониев Г. Каракалпак тилинде таълим тилимда ўзбек тилининг иктымий хизматлари.....	115
Юлдашева Ш. Она тили таълим узвийлиги ва узлукезлениги таъминлашнинг африм муаммолари.....	116
Жалилов С. Ўзбек ва каракалпак тилларининг иктымий-субсий терминларини кнесий ўрганиш масалалари.....	118
Дусжанова Г., Юсупова Г. Интерфазл методлар ва уларнинг ахамияти.....	119
Кабуллова Д. Функционал услубларни фарслонини поести.....	121
Атиязов С. Рухий жарайниң инфедаловчи феъллар.....	123
Матияров И. Ўзбек тили кунгирот шевасида антонимларининг лексик-семантик гурухи.....	125
Неманлова Н. Ўзбек тилида боллаган кўнма таълар тараккети.....	126
Аралбаев Қ. Оз лекрим отимини ийинимде.....	127

Матиякунов С. Бадий асар тахлили оркали ўқувчилар иктымий тафаккурини ривожлантириш.....	129
Мадранимова Ё. Олий таълим муассасаларида замонавий педагогик технологияни жорий этишда олий мактаб ўқувчиларининг фаолияти.....	131
Дильданов И., Сейдахмедова Г., Эшчанова З. Этик тасвир ва бадий таржима.....	132
Бобожапова Д., Ражабова Ш. Рухий кечима ва бадий инфола.....	134
Бекчанова С. Кардош халклар адабиети вакиллари иктымий ўрганишининг Уинга хоеллиги.....	136
Куттымуратова Ы. Фонетика ва кайташууда ойинмен субак оту.....	137
Кудьярова Ш. Фразеологизмларде сези хэм юзиз синтаксариның колланылыуы.....	140
Гуломова Х. Синфлан таъкари ўқини дарсларида А. Обиддон иктымий ўрганиш.....	141
Бокиева Х. Сифат туркуминини ўрганиш жарайнида ўқувчиларини иктымий мати яратиниға ўргатиш.....	142
Бегжанов Т., Алтамуратов Ш., Султанов Е. Вербовод в образах каракалпакской устной письменной литературы.....	144
Шодмонкулова Д. Синфлан таъкари ўқини дарсларида К.Хикмат иктымий ўрганиш.....	146
Бабаева З. Формирование грамматико-коммуникативной компетенции в процессе изучения предложно-падежной формы имени существительного на системно-функциональной основе.....	149
Толтегенова Г. Об использовании приема противопоставления на уроках русского языка.....	150
Нардыев Б. Она тили мазмуни узвийлигини таъминлаш оркали унинг сифатини ошириш.....	151
Султанов Б. К вопросу ономастики каракалпакских народных сказаний.....	152
Ниегуллаев И. Развивающая цель обучения английскому языку в аудиторной творческой среде.....	154
Пазарова Д. Бадий матида такорривни вилатилини.....	155
Ибрагимова У. Каракалпак тилинде ўзбек шеваларида кумакчи феълларининг лексик-семантик хусусиятлари.....	157
Ибрагимов Ю. Жанубий ороабуйи ўзбек шеваларида сузланув нуткита хос диалектал синонимлар.....	159
Халмуратов И. «Табиат ва биз» мавзусида дарсени юнъанганин усулларда таъкил этиш.....	161
Худайбергенов А. Ш. Сейитов шыгармаларинида косна таълирдиң колланылыуы.....	163
Рахматова З. Педагогика коллежаларида она тили ўқитиш услубиети фаинни ўқитишда самаралорлик ва сифатини ошириш технологиялен.....	164
Эшибаева А. Бошлангыч синф "она тили" дарсликлрининг янги авлодини яратиш муаммоси.....	166
Умуров З. "Феъл" мавзусида она тили муаммолари тигини.....	167
Хамроев А. Бошлангыч синф она тили таълимининг интеграцияланган иктымий ёндашу.....	169
Умарова Н., Сейнова И. Воспитание творческой и духовно развитой личности в процессе преподавания государственного языка в ТашГТУ (из опыта работы кафедры «стилар»).....	170
Натуллаева Г., Иванов М. Хэзирги доўир билимлендириуинде ортиўипиникти раўияландырыу мәселесине.....	172
Жуманова Р. Разработка урока по русскому языку на тему: «В мире животных» (дикие животные).....	173
Алексеева Г. Методические приёмы, способствующие накоплению словарного запаса за счёт имен прилагательных.....	176